

Марина Ілляхова –

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Автор більше 90 публікацій наукового, науково-методичного характеру. Розробник і модератор рубрики «Креативні практики в освіті» у Віртуальній кафедрі андрагогіки. Розробник відеотеки кафедри філософії і освіти дорослих (15 цифрового освітнього контенту). Член Ради молодих учених НАПН України, Київ Україна.

Коло наукових інтересів: філософія освіти, креативні освітні практики, герменевтика, феноменологія, професійний розвиток і саморозвиток фахівця, розвиток креативності науково-педагогічних працівників в умовах безперервної освіти.

e-mail: new_zealand@ukr.net

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-38-44>

УДК 37.036.5:374.7

КРЕАТИВНІ ПРАКТИКИ У БЕЗПЕРЕРВНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

В статті розглядається самооценка состояния здоровья первокурсников и изучаются показатели успешности социально-психологической адаптации. В результате проведенного исследования успеваемости социально-психологической адаптации обнаружена отрицательная корреляционная связь с самооценкой здоровья первокурсников. Физиологической основой производительности умственного труда следует считать постепенное вхождение в работу, сохранение привычной последовательности и систематичности трудовой деятельности, рациональное чередование различных форм труда и отдыха.

Ключові слова: безперервний професійний розвиток; креативні практики; креативні індустрії; креативні платформи; освітні практики.

Постановка проблеми. Інноваційні напрями розвитку суспільства знань потребують від сучасного фахівця широкого спектра компетенцій і можливостей його безперервного професійного розвитку. Адже орієнтація на інновації визначає діяльність не лише високотехнологічних і наукових галузей, але й системи освіти, рівень якої поряд з інноваційною економікою країни є показником її конкурентоздатності на світовому ринку. Виробничими ресурсами розвитку інноваційного суспільства стають інтелект новаторів і вчених, які стимулюють креативне й творче продукування знань. Отже, джерелом професійного розвитку фахівця є не стільки його власні здібності, скільки креативна практика й інноваційна діяльність, цінності міжкультурної взаємодії та співробітництва, можливості професійної мобільності й необхідність оволодіння варіативними професійними ролями. Саме формування і реалізація креативних практик в освіті стає рушійною силою та цінністю інноваційної економіки «суспільства знань». Цей процес підтримує, посилює та регенерує культурну і професійну багатоманітність, що сприяє розвитку у фахівця навичок нестандартного, креативного прийняття рішень, здатності до самоактуалізації, самоорганізації, самодетермінації та практичного оволодіння динамікою власних життєво-професійних можливостей. З огляду на необхідність безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника, реалізація креативних практик у цьому процесі сприятиме створенню інтернаціональних колективів креативних дослідників, які самостійно координува-

тимуть, організовуватимуть та направлятимуть професійний пошук творчих, креативних ідей. Відтак сформується новий освітній ідеал — інноваційний, вільний науковець, педагог здатний до самотворення, самоорганізації, мобільної адаптації у мультикультурному середовищі. Це прискорить інноваційний розвиток національної освіти, стане каталізатором її модернізації та розбудови високотехнологічної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, підвищення рівня їхніх професійних компетентностей є предметом дослідження сучасних вітчизняних та іноземних науковців, зокрема: Дж. Алеандрі, В. Введенського, С. Вітвицької, О. Вознюка, О. Гури, О. Дубасенюк, Н. Кузьміної, М. Лаал, В. Сидоренко, Т. Сорочан, Л. Хоружої, І. Ярмоли та інших. Вчені вважають, що провідним принципом функціонування освітнього простору стає принцип безперервності розвитку конкурентоздатного науковця, педагога впродовж усього їхнього життя. Зокрема, у Концепції розвитку педагогічної освіти зазначено, що безперервний професійний розвиток може здійснюватися шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. З огляду на формування нової освітньої реальності та процесів модернізації національної освіти, що відповідають інтернаціональним настановам розвитку інформаційного відкритого суспільства, сьогодні постає необхідність визначення і впровадження креативних практик до безперервного професійного розвитку науково-педагогічних працівників.

Поняття «креативні освітні практики» тільки розпочинає широко вживатися у науково-педагогічній літературі й поки немає спеціальних досліджень. Також і поняття «освітні практики» з'явилося порівняно недавно і переважно використовується у педагогічній літературі як певний досвід, практика викладання, практика навчально-педагогічної взаємодії. Розгорнуте визначення освітніх практик запропонувала Н. Селіверстова: «Освітні практики, по-перше, є цілеспрямованою, плано-мірною, нормативно регульованою діяльністю педагога з передачі комплексу знань, умінь, навичок і соціальних цінностей, ідеалів, культурних зразків тим, хто навчається в системі безперервної освіти; по-друге, цілісність більш-менш усвідомлених і звичаєвих дій із засвоєння знань, умінь, навичок і соціальних цінностей, ідеалів, культурних зразків у системі безперервної освіти» [1].

Поняття «практика» увійшло до гуманітарного дискурсу завдяки П. Бурдьє, зокрема роботі «Практичний сенс». Відтоді у соціології започатковано різні напрями інтерпретації соціальних практик як проблематики буденного, рутинного існування і типізованих у його контексті дій: теорія структурацій Е. Гідденса, структуралістський конструктивізм П. Бурдьє, етнометодологія Г. Гарфінкеля, соціальна феноменологія А. Шюца. На сучасному етапі розвитку гуманітарної науки все частіше ставиться питання про вплив освітніх практик на утворення і функціонування субкультур та їхньої видової специфіки (О. Власова, А. Луків Е. Погорська). У роботах А. Ковальнової, В. Гневашева актуалізується проблема специфіки соціалізованих практик, що з'явилися за останні роки. І. Осмоловська зазначає, що характерними рисами освітньої практики сьогодні є поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти, стандартизація загальної середньої та вищої професійної освіти, процедур контролю якості освітніх досягнень, потужний вплив інформаційно-освітнього простору на освіту [2].

Разом з тим освітні практики неоднорідні, оскільки можуть включати як традиційні, так й інноваційні компоненти, що утворюють зміст креативних освітніх практик. Оскільки нова освітня реальність вимагає модернізації змісту освіти й упровадження ефективних креативних практик до безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника, що передбачає інноваційне використання знань, розвиток надпрофесійних (soft skills) навичок у сучасних фахівців, їхніх креативних здібностей, критичного розуму і активізацію інновації діяльності, а також входження до виробництва креативних індустрій, то сутність і специфіка креативних освітніх практик потребує визначення.

Постановка завдання. До основи дослідження покладено необхідність визначення сутності креативних освітніх практик і їхнього значення у безперервному професійному розвитку науково-педагогічних працівників. Отримані результати дозволять розробити систему науково-методичного супроводу професійного розвитку й саморозвитку професійної креативності науково-педагогічного працівника в умовах безперервної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення всебічного і сталого розвитку освіти потребує від сучасного науково-педагогічного працівника широкого спектра компетенцій для успішного виконання власних професійних функцій. За матеріалами ЮНЕСКО, ключове завдання освіти полягає у забезпеченні особистості комплексом знань і вмінь для активного креативного життя у сучасному суспільстві. Нова модель розвитку суспільства знань передбачає: уміння кожного вільно орієнтуватися у потоках інформації; розвиток креативних здібностей і критичного розуму; соціокультурну інтеграцію та соціальну активність; мінімізацію «когнітивного розриву», або «розриву у знаннях», шляхом надання кожному вільного доступу до знань, їхнього накопичення, поширення, передачі та ціннісного використання упродовж усього життя. З огляду на сучасні вимоги організації освітнього процесу в науковому дискурсі відбувається акцентуація на понятті «освітня практика». Практика характеризує багатовимірність соціальної, культурної, економічної, духовної активності особистості, яка виявляється умовою можливості її освітньої діяльності. Отже, практика є підставою для спільної активності суб'єктів освітнього процесу, в результаті якої утворюються колективи дослідників, креативні майстерні, активні творчі групи. Можливість освітніх практик обумовлено габітусом суб'єкта освітнього процесу та є елементом його освітнього досвіду. Н. Селіверстова зазначає, що габітус визначається освітнім капіталом сім'ї, її матеріально-технічним рівнем життєзабезпечення, використанням різних практик у групі однолітків та колежан, оцінкою престижності освітніх практик авторитетними іншими [1]. Освітні практики як різновид соціальних практик одночасно є результатом та способом дії.

Освітні практики є сукупністю звичних дій, навичок, вироблених в умовах продукування і засвоєння певних знань, та включають типізовані способи пошуку й відбору нової інформації за допомогою різних засобів і ресурсів, а також види взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу. Інакше кажучи, освітні практики фіксують звички вчитися певним чином, що сформовані у ситуації вирішення пізнавально-дослідних завдань. Вони актуалізуються у процесі інтенсифікації пізнавального інтересу й активності особистості. З огляду на науково-педагогічну діяльність, освітні практики характеризують завершений цикл дій (від розробки навчально-методичних матеріалів до проведення занять в різних формах, контролю виконання завдань, оцінювання знань, умінь і навичок учнів), обумовлений ціннісно-нормативною структурою суб'єкта освітнього процесу, його ставленням до професійної діяльності. Стійкість освітніх практик забезпечується використанням традиційних та інноваційних технологій в освітньому процесі на всіх етапах формальної, неформальної та інформальної освіти. Освітні практики поділяються відповідно до: суб'єкта освітньої практики на індивідуальні та групові; способів представлення освітніх результатів – легітимні й нелегітимні; засвоєння компетентностей – систематизовані й несистематизовані; характеру створення і реалізації – традиційні, інноваційні й креативні.

Креативні практики мають локальне поширення і обов'язково включають нову ідею або комбінацію оригінальних ідей, що реалізуються автором або колективом авторів в освітньому процесі. Креативні освітні практики є авторськими, їх створюють для вирішення актуальних проблем в освітньому процесі. Необхідність упровадження креативних практик для безперервного розвитку особистості фахівця обумовлено ключовими тенденціями інформаційного суспільства, зокрема:

1. Прискорений темп соціальної динаміки вимагає від освіти забезпечення готовності фахівця до непередбачуваних змін інфосвіту.

2. Розвиток автономно-гуманістичного типу свідомості особистості вимагає від освіти забезпечення її можливостей самоорганізації як ключового компонента соціальної активності, потреби у саморозвитку і самоосвіті протягом життя, формування відкритих, партнерських взаємин і співпраці.

3. Цифрові інформаційні технології, електронні носії як пріоритетна форма комунікації передбачають створення креативного інформаційного освітнього середовища, де освоєння кіберпростору стане не метою освіти, а механізмом саморозвитку особистості.

4. Громадянське суспільство як пріоритетна форма соціальної організації вимагає участі його інститутів у функціонуванні системи освіти не тільки на рівні вибору запропонованих освітніх по-

слуг, але, перш за все, на рівні замовника і громадського контролера всіх етапів освітнього процесу. Креативні практики передбачають відкритий і публічний характер освіти, де замовником є громадянське суспільство, а держава – переважно, організатор та гарант якості і доступності освіти.

5. Полікультурний комунікативний характер сучасної культури, вимагає від системи освіти забезпечення соціальної мобільності, толерантності і розвитку міжкультурної компетентності.

6. Поліваріативність інформаційної культури вимагає від освіти впровадження і науково-методичного забезпечення індивідуальних освітніх траєкторій.

7. Конвергентний характер сучасної культури потребує упровадження і забезпечення в освіті принципів відкритості і трансферності, що передбачає активну взаємодію суб'єктів освітнього процесу з суб'єктами інших галузей на основі кооперації можливостей і ресурсів.

Креативні практики в освіті є необхідним синтезом креативної активності й інноваційної діяльності науково-педагогічного працівника, характерною ознакою якого є самодетермінація освітньої діяльності. У безперервному професійному розвитку науково-педагогічного працівника впровадження креативних практик орієнтовано на забезпечення багатоваріативних шляхів розвитку, саморозвитку і професійного самовдосконалення фахівця, його адаптацію до неоднорідних суспільних перетворень та освітніх трансформацій.

У документі ЮНЕСКО з реалізації «Програми дій у сфері культури миру і ненасильства» зазначено, що у структурі міжкультурної взаємодії особливе місце має займати креативність, як ключовий ресурс людства «... наша здатність до креативності розширює та підсилює наші можливості адаптації до різних екосистем і дозволяє нам знайти найбільш успішні способи «жити разом» [3, с. 5]. Оскільки міжкультурний обмін «породжує іскри креативності», зокрема креативність стає джерелом культурного розмаїття разом з багатоманітними способами, за допомогою яких культури, групи і країни презентують себе. Тим самим відкриваються нові форми діалогу, змінюється бачення, утворюються нові зв'язки між людьми, країнами і поколіннями по всьому світу. Інакше, творчість, креативність – це постійний процес, який підтримує, підсилює і регенерує культурне розмаїття у часі і просторі ...» [3, с. 18].

Дискурс міжкультурної комунікації уможливується завдяки креативним практикам і формуванню креативного простору міжкультурної взаємодії. Відповідно найбільш дієвими стратегіями кореляції формальної, неформальної, інформальної освіти є ефективна вертикальна і горизонтальна освітня комунікація, розвиток інноваційно-креативних технологій і прийомів щодо забезпечення якості освіти, збагачення освітньої діяльності авторськими програмами. Для цього необхідна активна діяльність ініціативних, креативних науково-педагогічних працівників, які орієнтовані не на репродукцію, а на новаторство. У неформальній та інформальній безперервній освіті активізація новаторської діяльності науковців і педагогів можлива у створенні або долученні до простору креативних платформ. Цей креативний простір актуалізується в межах проектного дискурсу з метою продукування у ньому соціокультурних і освітніх подій, що відповідають критеріям креативності. У проектній діяльності на креативних платформах формують елементи креативних практик, які можуть стати повноцінною умовою забезпечення неформального та інформального безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника. Креативні практики, в яких формується колективний досвід утворення смислів, інтегрують: освітні практики і культуротворча діяльність у контексті міжкультурного діалогу; практики соціальної і професійної мобільності, обміну досвідом; формальний, неформальний та інформальний безперервний розвиток науковців і педагогів у різних варіантах і комбінаціях; різноманітність відкритих креативних платформ і масових онлайн курсів; проведення аналітичної та дослідницької діяльності у сфері культури, освіти і креативних індустрій.

Відтак безперервний професійний розвиток науково-педагогічного працівника має охоплювати й участь у креативних індустріях як ключовому компоненті виробництва інновацій. Креативні індустрії – це продукування і впровадження креативних ідей, інноваційних тенденцій, сучасних соціокультурних трендів до креативного сектору економіки. Ключовими напрямками функціонування креативних індустрій є: сприяння розвитку національної культури; забезпечення сприятливих умов

для активізації інтелектуального та духовного потенціалу особистості й суспільства; залучення громадян до національного культурного фонду; підтримка культурної багатоманітності та інтеграція вітчизняного наукового і мистецького досвіду до світового культурного простору; нарощення економічного, соціального, освітнього і духовного потенціалу суспільства; когерентне поєднання науки, мистецтва, креативності та інновацій; усунення кордонів між країнами. Це відбувається завдяки міжнародній співпраці з використанням е-технологій; відкритому доступу до інформаційних каналів; створенню сучасних унікальних ідей; соціокультурній та етнічній різноманітності; розвитку аксіологічного потенціалу особистості та її творчості, креативності, моральності, толерантності, неупередженості, оптимізму, відкритості, комунікабельності.

Задля ефективної участі науково-педагогічних працівників у креативних індустріях, необхідне поєднання ключових напрямів освітньої діяльності, зокрема: діяльність професійних мереж та асоціацій; зміцнення організаційного потенціалу, що можливо забезпечити шляхом налагодження системи безперервної освіти; упровадження бізнес-інкубаторів; створення креативних освітніх кластерів; інтернаціоналізація інноваційних індустрій і науково-дослідних проєктів.

Україна вже зробила перші кроки у розвитку креативних індустрій, про що свідчить участь у програмі Європейського Союзу «Креативна Європа», що дозволяє українським культурним і освітнім інституціям долучатися до європейських професійних мереж, знаходити партнерів та реалізовувати різноманітні спільні міжнародні проєкти. Розроблено доктрину збалансованого розвитку «Україна-2030», в якій зазначено, що розвиток креативної економіки є одним із драйверів економічного розвитку країни [5]. Визначальним фактором і каталізатором економічного зростання національної економіки може бути тільки людський капітал, а тому пріоритетною є нова соціально-орієнтована модель розвитку, вищою цінністю в якій є людина, а головною рушійною силою – її креативний потенціал. Також ухвалено законопроект «Про культуру», в якому додано поняття «креативні індустрії» – це перелік видів економічної діяльності, що мають потенціал до створення доданої вартості та робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їх продукти та послуги є наслідком індивідуальної творчості, навичок і таланту [4].

Сьогодні в Україні поступово формується кластер креативних індустрій, що поєднують індивідуальну творчість, колективну креативну діяльність, професіоналізм науковців і талант митців. Це має потенціал у формуванні соціального добробуту завдяки генеруванню креативних ідей та економічній реалізації об'єктів інтелектуальної власності. У перспективі цей процес має забезпечити когерентна, цілеспрямована, диференційована система формальної, неформальної та інформальної освіти. Післядипломна освіта, як частина континууму безперервної освіти, має впроваджувати актуальні види економічної діяльності відповідно до статистичної класифікації, прийнятої на основі Європейського Парламенту та Ради ЄС, які відносяться до креативних індустрій, а саме: видавництво мультимедійних посібників, підручників; виробництво освітніх відеофільмів і телевізійних програм; розробка і трансляція освітніх заходів; створення віртуального освітнього простору з метою он-лайн консультацій, он-лайн коучингу; наукові дослідження і розробки у трансдисциплінарній сфері; маркетингові дослідження у сфері освіти; проведення майстер-класів, освітніх фестивалів, виставок, форумів.

З огляду на це когерентна система формальної, неформальної та інформальної післядипломної освіти має забезпечити психолого-педагогічний, андрагогічний, інформаційно-комунікативний та інноваційно-креативний супровід безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника. Передусім, це оволодіння методологією постійної та ефективної гармонізації професійної та особистісно-орієнтованої життєтворчості не лише у стійких, а й у мінливих умовах соціально-економічної взаємодії. Це реалізується у набутті фахівцем умінь бачити варіанти, забезпечувати їхнє різноманіття, створювати умови для виникнення нових та зберігати єдність елементів у їхньому співвідношенні. Виникнення інновацій можливе лише там, де для цього існують багатовимірні можливості й високий ступінь свободи вибору. Саме надмірне різноманіття створює спектр можливих напрямків розвитку, дає матеріал для відбору найбільш оптимальних тенденцій безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника. Креативна діяльність передбачає вміння визначати «професійний тренд», контролювати трансфер домінант власної про-

фесійної діяльності в умовах різних впливів середовища, здатність визначити потрібний напрям процесів подальшої актуалізації подій, бачити можливості життєво-професійної системи, а також ефективно формувати бажане майбутнє.

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших досліджень. Креативні практики у безперервному професійному розвитку науково-педагогічного працівника презентують набутий досвід адаптивного застосування креативних компетенцій, сформованих у процесі вирішення проблемно-пошукових та інноваційно-дослідних завдань, створення і використання ефективних креативних методик і технологій професійного розвитку, досвід проектної діяльності у просторі креативних платформ і креативних індустрій, ефективну практику утворення інтернаціональних колективів креативних дослідників, які самостійно координують та спрямовують професійний пошук творчих, креативних ідей. Креативні практики актуалізуються у процесі інтенсифікації пізнавального інтересу й креативно-інноваційної активності науково-педагогічного працівника. Також включають багатовимірні способи креативного пошуку, відбору нової інформації, механізми генерації ідей за допомогою різних засобів і ресурсів в освітньому процесі. Креативні практики охоплюють спектр різноманітних ефективно-адаптованих креативних методик і технологій, що спрямовані на розвиток креативного мислення, активізацію творчого потенціалу, актуалізацію інноваційної діяльності, формування професійної креативності, розвинених на всіх етапах формального, неформального та інформального безперервного професійного розвитку науково-педагогічного працівника.

Отже, ефективне створення і реалізація креативних практик у безперервному професійному розвитку науково-педагогічних працівників може зупинити ізоляцію і стагнацію у сфері наукових досліджень, реалізувати якісну підготовку і перепідготовку дослідників, упроваджувати економічно ефективні розробки у галузі фундаментальних і прикладних наук, подолати прірву між науковими дослідженнями та впровадженням їхніх результатів, стимулювати розробку та реалізацію інноваційних проектів у сфері культури і освіти, інтегрувати вітчизняну безперервну освіту і науку до освітнього й дослідного європейського простору. Для цього необхідно сприяти утворенню когерентної системи формального, неформального, інформального безперервного розвитку фахівця у вертикальних і горизонтальних мережевих варіантах; реалізовувати принципи конкурентоздатного освітнього віртуального середовища; розробляти і впроваджувати індивідуально-освітні траєкторії професійного розвитку і саморозвитку науково-педагогічних працівників; створювати і реалізувати диференційовані, багатоваріантні, диверсифіковані за профілем програми, моделі, форми безперервного супроводу фахівця з урахуванням його фахових і соціально-економічних запитів, індивідуальних потреб та актуалізації розвитку креативних індустрій.

Використані джерела

1. Селиверстова Н. А. Образовательные практики как основания новых молодежных субкультур. URL : http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2016/3/Seliverstova_Educational-Practices/
2. Осмоловская И. М. Инновационные образовательные практики в образовательном пространстве школы. *Народное образование*. 2010. № 6. С. 182–188.
3. Intercultural Competences. Conceptual and Operational Framework. Paris: UNESCO Publ.; 2013.
4. Доповідь з питань креативної економіки. Розширення можливостей локального розвитку, 2013. – Спец. видання *Creative economy report widening local development pathways 2013 special edition*. URL : http://ssc.undp.org/content/ssc/news/events/widening_local_development_pathways.html
5. Україна–2030: Доктрина збалансованого розвитку ; [науковий редактор О. Жилінська]. *Видання друге*. Львів: Кальварія, 2017. 164 с.

References

1. Selyverstova N. A. Obrazovatelnye praktyky kak osnovanyia novykh molodezhnykh subkultur. URL : http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2016/3/Seliverstova_Educational-Practices/
2. Osmolovskaja I. M. Innovatsionnye obrazovatelnye praktyky v obrazovatelnom prostranstve shkoly. *Narodnoe obrazovanye*. 2010. № 6. pp. 182–188.
3. Intercultural Competences. Conceptual and Operational Framework. Paris: UNESCO Publ.; 2013.
4. Dopovid z pytan kreatyvnoi ekonomiky. Rozshyrennia mozhlyvostei lokalnoho rozvytku, 2013. – Spets. Vydannia *Creative economy report widening local development pathways 2013 special edition*. URL : http://ssc.undp.org/content/ssc/news/events/widening_local_development_pathways.html

5. Ukraina–2030: Doktryna zbalansovanoho rozvytku ; [naukovyi redaktor O.Zhylinska]. Vydannia druhe. Lviv: Kalvariia, 2017, 164 p.

Марина Ільяхова, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Університету менеджмента освіти НАПН України, м. Київ, Україна

КРЕАТИВНЫЕ ПРАКТИКИ В НЕПРЕРЫВНОМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ РАЗВИТИИ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ

В статье исследована актуальная проблема сущности и значения креативных практик в реализации непрерывного профессионального развития научно-педагогического сотрудника. Проведен теоретический анализ экспертных законодательных украинских и европейских документов, подготовленных в рамках международных проектов и практики реализации креативных индустрий. Креативные практики в непрерывном профессиональном развитии научно-педагогических сотрудников представляют эффективный опыт адаптивного применения креативных компетенций, сформированных в процессе решения проблемно-поисковых и инновационно-исследовательских задач, создание и использование креативных методик и технологий профессионального развития, опыт проектной деятельности в пространстве креативных платформ и креативных индустрий, практика образования интернациональных коллективов креативных исследователей.

Ключевые слова: непрерывное профессиональное развитие; креативные практики; креативные индустрии; креативные платформы; образовательные практики.

Maryna Illiakhova, PhD, Associate Professor, Associate Professor at Philosophy and Adult Education Department, University of Educational Management of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

CREATIVE PRACTICES IN CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL WORKERS

The article is concerned with the topical problem of the gist and meaning of creative practices in the implementation of the continuous professional development of scientific and pedagogical workers. The authors made a theoretical and empirical analysis of expert legislative Ukrainian and European documents prepared in the framework of international projects and the practice of implementing creative industries. It is proven that creative practices in the continuous professional development of research and teaching staff represent an effective experience of adaptive application of creative competencies, formed in the process of solving problem-search and innovation and research tasks, the creation of creative methods of professional development, experience of project activities in the space of creative industries, the practice of education of international teams of creative researchers.

The effective use of the mentioned options for the development of lifelong learning can stop isolation and stagnation in the field of research, formulate the demand on quality training of researchers and cost-effective developments in the field of fundamental and applied sciences, reduce the gap between research and the implementation of its findings, integrate continuing education and science of Ukraine in the educational and research area of the European Union. For its realization it is necessary to promote the formation of a coherent system of formal, informal, and non-formal education in its vertical and horizontal network options; to develop and implement a system for validation of informal and non-formal education outcomes, to implement the principles of a competitive educational virtual environment; to develop the individual educational trajectories of professional development and self-development of specialists; to develop and implement a differentiated, multi-elective profile that is also diversified by the program profile, forms of adult education based on one's professional needs, individual needs, social and economic demands, and to actualize creative industry development.

Keywords: continuous professional development; creative practices; creative industries; creative platforms; educational practices.